

SPRAWOZDANIA

STUDIA EUROPAEA GNESNENSIA 14/2016

ISSN 2082-5951

DOI 10.14746/seg.2016.14.25

Zofia Kaczmarek
(Gniezno)

**ROMAN EMPIRE: A 21ST CENTURY PERSPECTIVE...
IN MEMORIAM GÉZA ALFÖLDY**
(Gniezno, 8-10 XI 2016)

Od 8 do 10 listopada 2016 r. w gnieźnieńskim Instytucie Kultury Europejskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbywała się międzynarodowa konferencja „Roman Empire: a 21st Century Perspective... In memoriam Géza Alföldy”. W zjeździe wzięło udział czterdziestu jeden naukowców z Polski i zagranicy (Austrii, Chorwacji, Grecji, Hiszpanii, Niemiec, Rumunii, Słowenii, Ukrainy, Węgier i Włoch), w tym byłych uczniów, a dziś uznanych na świecie naukowców, oraz przyjaciół Profesora Alföldyego. Obrady toczyły się pod honorowym patronatem Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu imienia Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Komitetu Nauk

o Kulturze Antycznej Polskiej Akademii Nauk. Celem konferencji było upowszechnienie najnowszych wyników badań nad starożytnym Rzymem, prowadzonych w różnych krajach Europy.

Géza Alföldy (1935-2011) to jeden z najwybitniejszych badaczy historii antycznego Rzymu. Zajmował się epigrafiką, historią społeczną i administracyjną, wojskowością i prozopografią. W centrum jego zainteresowań badawczych leżała również historia prowincji rzymskich. Był Węgrem, doktorat uzyskał na Uniwersytecie w Budapeszcie, ale większość życia naukowego związał z Uniwersytetem w Heidelbergu w Niemczech. Dla wielu badaczy dziejów Imperium Romanum, zarówno z Europy, jak i spoza niej, stał się niezaprzeczalnym autorytetem. Dlatego też, w piątą rocznicę śmierci Profesora, pracownicy Zakładu Kultury i Tradycji Antycznej Instytutu Kultury Europejskiej UAM postanowili zorganizować międzynarodową konferencję poświęconą Jego pamięci. W trakcie obrad sylwetkę Profesora przybliżyli zebrany prof. Elias Sverkos z Korfu oraz prof. László Borhy z Budapesztu.

Obrady były niezwykle intensywne. Przez niespełna trzy dni wygłoszono trzydzieści jeden referatów, którym zawsze towarzyszyła ożywiona dyskusja, nierzadko przedłużająca się poza wyznaczony czas. Problematyka konferencji objęła te dziedziny, na polu których Géza Alföldy wpisał się w światową naukę i wytyczył jej nowe tory: współczesne badania nad epigrafiką, historią społeczną i prozopografią, relacje między Rzymem a prowincjami, wojskowość rzymską i historiografię rzymską. W wygłoszonych referatach przedstawiano nie tylko aktualny stan wiedzy, ale wskazywano także perspektywę badawczą. Referenci najczęściej nawiązywali do współczesnych badań epigraficznych oraz różnych aspektów dziejów prowincji rzymskich.

Nie sposób przedstawić tu szczegółowych zagadnień obrad, zwłaszcza że planowane jest wydanie tomu pokonferencyjnego. Warto jednak w tym miejscu wspomnieć, że wszystkie referaty poruszały doniosłe, z punktu widzenia badań nad antycznym Rzymem, kwestie, nierzadko dotyczące oryginalnych interpretacji źródeł oraz nowych odkryć archeologicznych i epigraficznych.

Poza naukowymi spotkaniami uczestnicy konferencji mieli także okazję do integracji i zacieśniania współpracy w ramach nieformalnych imprez towarzyszących. Najważniejszą z nich był uroczysty bankiet, który odbył się pierwszego dnia konferencji. Stanowił doskonałą okazję, żeby porozmawiać nie tylko o sprawach naukowych, ale także odpocząć po intensywnych obradach.

Organizacja konferencji była ogromnym przedsięwzięciem logistycznym, w które zaangażowali się wszyscy członkowie Zakładu Kultury i Tradycji

Antycznej oraz pracownicy administracyjni Instytutu Kultury Europejskiej w Gnieźnie. Praca nad przygotowaniem spotkania okazała się tak samo satysfakcjonująca jak konferencyjne obrady. Symposium zakończyło się sukcesem – nie tylko z punktu widzenia uzyskanych efektów naukowych, ale także z perspektywy pogłębienia, a w wielu przypadkach nawiązania, współpracy z badaczami z różnych krajów Europy.

Uczestnicy konferencji (fot. Sławomir Zakrzewicz)

ANEKS

Wygłoszone referaty (w kolejności alfabetycznej):

- Albana Mela (Catania), ...*ne quem magistratum, cui provincia obvenisset, uxor comitaretur* (Tac. ann. 3, 33, 1): presenze femminili al seguito di magistrati e soldati nelle province.
- Álvarez Melero Anthony (Sevilla), Contributions de G. Alföldy à la prosopographie au Feminine.
- Ardevan Radu (Cluj-Napoca), Rechtsstatus und Romanisierung in Dakien.
- Bajtler Marta (Warszawa), Stamps on amphora ceramic stoppers from Risan in Montenegro.
- Balbuza Katarzyna (Poznań), *Aeternus Augustus* in der Titulatur der römischen Kaiser?
- Borgia Emanuela (Roma), Cilicia and the Roman Empire: new perspectives for the study of Provincia Cilicia and its Romanization.
- Borhy László (Budapest), Die bronzene Gesetztafel des Philippus Arabs aus Brigetio (Komárom/Szöny, Ungarn) aus Perspektive der Digitaltechnik.
- Czapski Maciej (Warszawa), Defensive system of ancient city Volubilis – ways of protection of the inhabitants and controlling of local tribes' migration.
- Díaz Fernández Alejandro (Málaga), Prouvinciae Ariminum, Gallia e Italia en el relato de Livio.
- Duch Michał (Gniezno), Research perspectives on stamped building material from Lower Moesia.
- Dyczek Piotr (Warszawa), *Terra incognita*: results of Polish excavations in Albania and Montenegro.
- Dziurdzik Tomasz (Warszawa), Ethnic Units in Late Roman Army? The Case of Equites Dalmatae.
- Hainzmann Manfred (Graz), *Diis Maiores*.
- Illaregui Gomez Emilio (Madrid), *Legio IIII Macedonica*. New epigraphical evidences.
- Kaczmarek Zofia (Gniezno), Roman Textile Production and Consumption – a 21st Century Perspective.
- Królczyk Krzysztof (Poznań), Wurde Tyras in das Römische Reich inkorporiert? Ein Beitrag zur Geschichte der römischen Anwesenheit an der nördlichen Schwarzwmeerküste.
- Kurilić Anamarija (Zadar), Slavery in Roman Dalmatia Revisited.
- Martemyanov Alexei (Charkow), About the method of determination of level of social activity of veterans in provinces of the Roman Empire (in the case of the Lower Moesia).
- Mech Anna (Warszawa), Reading social relations from Roman African mosaics.
- Mrozewicz Leszek (Gniezno), Romanisierung als Integrationsfaktor des Imperium Romanum.
- Okoń Danuta (Szczecin), Le sénat romain dans l'époque des Sévères – l'état des recherches.
- Orlandi Silvia (Roma), Un Supplementum al Supplementum: iscrizioni imperiali di Roma dagli anni 90. a oggi.

- Pina Polo Francisco (Saragossa), The origin of the Roman quaestorship: A historiographic debate.
- Piso Ioan (Cluj-Napoca), Zur Inschrift des primus pilus G, Baienius Rufus aus Novae.
- Sarnowski Tadeusz (Warszawa), Neues aus Novae in Niedermoesien zum Illyrischen Zollbezirk.
- Šašel Kos Marjeta (Ljubljana), Epitaphs from Siscia: population study.
- Sverkos Elias (Kérkyra), Geschäftsmänner zwischen Makedonien und Moesia Superior in der Kaiserzeit.
- Tomas Agnieszka (Warszawa), Family Life on the Frontier: Roman Military Families in the Moesian Provinces of the Empire.
- Wesch-Klein Gabriele (Heidelberg), Neue Forschungen zur römischen Militärgeschichte im 21. Jh.